

En USA-kandidat för varje hot

"Rädslan för kommunister, kineser eller muslimer har präglat USA under årtionden."

Kriget mot terrorismen är inget huvudämne i årets amerikanska valrörelse. Amerikanerna har tröttnat på Irakkriget.

Den ende kvarvarande kandidat med viss vinstchans som talar om Irak är John McCain. Som traditionell säkerhetspolitiker tror han att seger i Irak är livsviktigt för USA. Men när han som nu hänvisar till att hans recept – fler amerikanska soldater i själva Bagdad – har gett resultat, är han samtidigt i grunden kritisk till presidentens sätt att driva kriget. Tortyr och Guantanamo har denne konservativa republikan angripit med samma hetta som liberaler.

Den ende riktige krigskritikern av de kvarvarande kandidaterna, Barack Obama, är bekymrad över samma hotbild som McCain. Men Obama vill återvinna USA:s ställning i världen med öppenhet och visa på USA som en förebild för en mångkulturell värld. En afroamerikan som ser ut som en algerisk medeldistanslöpare, heter Hussein i mellannamn och vars farfar var muslim förkroppsligar i sitt eget liv den amerikanska drömmen om allas lika möjligheter och hoppet om amerikansk mjuk makt i världen.

Den växande krisen i den amerikanska ekonomin är det hot som oroar väljarna. Men amerikansk ekonomi är inte bara en inhemsk fråga. Till oron för ekonomin hör i stora väljargrupper en djup misstro mot globaliseringen. För arbetare och lägre medelklass bär låglönekonkurrensen från Latinamerika och särskilt Kina skulden för de amerikanska ekonomiska problemen.

Före globaliseringens genombrott på 1990-talet och Clintonårens häpnadsväckande amerikanska ekonomiska framgångsvåg, var betydelsen av frihandel liten för USA. Den amerikanska ekonomin har varit så stor att den producerat det mesta hemma. När nu även USA:s varor och snart också tjänster huvudsakligen framställs i Kina och Asien, har det slagit plötsligare och hårdare mot amerikansk industri och sysselsättning, än det gjort mot Europa. Till råga på allt har det alltmer skuldtyngda USA och amerikanska låntagare blivit beroende av att Kina väljer att köpa amerikanska värdepapper för sina exportvinster.

Beroendet av och konkurrensen från Kina är en levande hotbild i USA. Den skärps av att det snabbväxande Kina också rustar upp militärt och ses som en kommande supermaktsrival till USA.

För dem som mest bekymrar sig om Kina verkar Hillary Clinton vara favoriten bland presidentkandidaterna. Hon anses ha de egenskaper som krävs för att upprätthålla livsnödvändiga kontakter med Kina utan att kompromissa med amerikanska intressen. De kinesiska ledarna förförs inte av charm och vältalighet – alltså inte av Obama. De vill ha respekt och diskutera sakproblem med en tuff men saklig motståndare som Clinton.

Rädslan för kommunister, kineser eller muslimer har präglat USA under årtionden. De senaste sju åren har president Bush för sin maktutövning underblåst och spelat på människors rädsla

för nya terroristhot. Frågan är om de amerikanska väljarna nu inte bara tröttnat på Bush utan också på att vara rädda.

Det är fortfarande "en farlig värld därute" som det egentligen lockar att bara fly undan. Både John McCain och Hillary Clinton lovar trygghet och säkerhet. Barack Obama har ett budskap om "hopp" som inte riktigt är synat i sömmarna. Samtidigt vill amerikaner hellre hoppas än vara rädda. Det hör till den amerikanska drömmen.

ANDERS MELLBOURN